

Ara 80 fill.

Hirlapbélyeg használatát a bratislavi postagazgatóság 25.857/III. a — 25. 28. X. 25. szám alatt engedélyezte. „Podávaci poštový úrad Nitra.”

NITRAMEGYEI SZEMLE

POLITIKAI, TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

Megjelenik vasárnaponként. Előfizetési ára egész évre 40 Ks, félévre 20 Ks Külföldre 60 Ks. évenként.	Alapította: Dr. TÓTH JÁNOS. 1933-ig szerkesztette: Dr. FRANCISZY LAJOS.	Szerkesztőség és kiadóhivatal: Nitra, Piarista-utca 22. szám, földszint. Hivatalos órák: hétköznap reggeltől estig.
Negyvenkilencedik évfolyam	12. szám	Nitra, 1941. március 30.

A nitrai Figyelő megszívlelendő négy pontja.

(D) 1. Március hó végén újabb szlovenszkói munkástranszportok indulnak el városunkból és a környékről Németországba a jobb kereseti lehetőségek miatt. Ez egészen természetes, mert a kivándorolt családok Németországban annyi bért kap, hogy ott tisztességesen megélhet vásárolhat is valamit saját maga és családja részére s azonkívül kb. 800 korona felesleget átutalhat Szlovenszkóra családjának havonta. Ime: ez az a német szervezői talentum, német szociális gondoskodás, amitől mi még olyan távol állunk, hogy még mindig az utcai gyűjtőgetésnél, „ad hoc” segítségnél tartunk, szegényeink és munkanélkülieink sorsának feljavítása érdekében. Állami intézkedésről még eddig — értem a német szociális gondoskodás nivójára való felemelést — itt-ott valamit hallottunk, de precízre szabott rendelkezések kiadásáról nem tudunk, gyakorlatilag vajmi keveset tapasztaltunk! Csupán a félhivatalos lapok közleményeiből tudjuk azt, hogy a munkanélküliek száma hónapról-hónapra tetemesen csökkent. Hát persze, hogy csökkent, ha az érdekeltek az alacsony bér és a munkanélküliség elől elmenekülnek külföldre!

2. Annyi mindenféle munkáról beszélnek nálunk: vasútépítésről, alagutakról, vízszabályozásról, munkás- és hivatalnokházak és telepek felépítéséről stb., stb. „mosolygó Szlovenszkóról” akkor, amidőn tavaszig már alig-alig lesz erőteljes munkásunk, mert az mind kiköltözködik. A java eltűnik és csak az alja marad nálunk, akik félig fuserek. Tessék csak megnézni a Sziget-környéki regulációt és azt a félmunkát, amelyet hetek alatt elsöpört az idei — csak amolyan közepesnek nevezhető — árvíz. Tessék megnézni az örökös javítás alatt álló és mindig „félkész” utcaburkolatainkat. Nem fölösleges pénzkidobással és időfecsérléssel mellett gazdálkodunk-e akkor, amidőn Németországban szlovenszkói szakmunkásaink precízen és pontosan 100 ütemű „Takt-Uhr” parancsára tervszerűen dolgoznak le egy-egy percet száz mozdulattal, a mi 60 másodpercet félig ellebzselt percünk alatt, de nagyszámú munkabérért passzióval és lökéletesen!

3. Mi újabb parkokról és városszépítésről ábrándozunk akkor, amikor mindennél fontosabb volna egyes városrészeinkben az alagszövezés, a kanalizáció és a folyószabályozás, mert még a Zoboron is poshad a víz pincéinkben, hát még a folyó mentén, ahol rövidesen a szűnyogfelhők és egyéb milliárdnyi

mocsári bacillusok fertőzik meg egészségünket!

A legújabb népszámlálási adatok szerint Nitra Szlovenszko negyedik legnagyobb városa, tehát jogosan megérdemeljük lakosságunk egészségügyi helyzetének, gazdasági érdekeinek megjavítása és fellendítése érdekében a legmesszebb támogatást a kormány részéről.

4. A szlovák nemzeti szocializmus nem ismer protekciót és privilegiumokat, hangsúlyozottan nem: az úgy nevezett arizáció kérdésében. Dacára eme szinte kürtön hirdetett igazságos és szigorú rendszabályok ellenére, mégis akadtak és akadnak Nitrán kivételek. Nem óhajtjuk a „Kocúr” című vicclap szerepét vállalni, hogy gúnyos hangon leplezzünk egyes többféle jövedelmű urakat és hölgyeket, „arizátorokat és správcákat” konjunkturális beállítottságuk miatt, csupán arra kérjük őket, hogy „önkéntes szociális adó címén” többfajta jövedelmükből áldozzanak havonta valamit szegényeink részére, a Karitas nemes céljaira. Ezt az adót szívesen kivetné a címzettek olvasó közönségünk is, de pontos névjegyzék hiányában nem teheti meg, amiért is az egész ügyet az illetékesek szíves figyelmébe ajánljuk,

Nitrai élet 40 év előtt.

(Harmadik közlemény).

Augusztus 24-én Nitrán elhunyt özvegy Latkóczyné Piacsek Otília, Latkóczy Imrénének, a közigazgatási bíróság atelnökének édesanyja 82 éves korában.

Október 2-án zajlottak le meggyeszerie az általános képviselőválasztások. Nitrán Csillaghy György volt a választási elnök. Két jelölt küzdött meg egymással dr. Janits Imre és Emödy József. A választás a legnagyobb rendben folyt le, összesen 1927 szavazatot adtak, ebből dr. Janitsra 1168, Emödyre 759 esett.

Szeptember 29-én halt meg Budapesten Markovics János nitrai kanonok 51 éves korában. Október 3-án temették el Nitrán, a káptalan kriptájában.

Szeptember 29-én hunyt el Juhász Vince táblabíró, nitrai járásbíró neje, sz. Boróczy Emma 56 éves korában.

Október 24-én volt Ronchetti Oszkár és Reisz Ilona úrnő esküvője.

November 2-án jegyezte el Dióssy Imre

nagybirtokos Pongrácz Hedwiget, Pongrácz Kálmán nitrai közjegyző lányát.

Bende Imre püspök Dudek János felsőleányiskolai igazgatót a nagyszeminárium rektorává nevezte ki.

Edelsheim-Gyulai Lipót báró, kántovcei földbirtokos megvette Császká érsek budapesti palotáját 180,000 koronáért.

Thuróczy Vilmos főispán a képviselőválasztások kudarcáért november elején beadta lemondását. Helyébe dr. Kramolin Viktor bratislavi főügyész helyettesét nevezték ki.

Szabó Kálmán topofányi szolgabíró november 15-én eljegyezte Reidner Valériát.

Dvorzák Adolf József nitrai cukrász november 9-én 39 éves korában meghalt.

Jurecký Iván nitrai járásbíró sábirót nov. 19-én nitrai alügyésszé nevezték ki.

Dr. Jaross Lipót nitrai kórházi orvost karkovcei körorvossá nevezték ki. Helyét dr. Arkenberg Béla orvos foglalta el.

A Szentéere áthelyezett Szkladányi József nitrai bírósági végrehajtó helyébe Holmik Antal nevezték ki.

Ij. Homanovszky József nitrai honvédhadnagy lakásán agyonlőtte magát. Tettének okát nem tudták meg. Id. Homanovszky József z. moravcei bankigazgató fia volt.

Porjesz Jenő kataszteri mérnök november 23-án vezette oltárhoz H. Lefantovcén Bíró Jenny úrnő halálát.

December 9-én iktatták be dr. Kramolin Viktort, az új főispánt. A városban Bende Imre püspök Veni sanctet pontifikált. A megyeháza dísztermében Markhof Gyula alispán elnökölt. A főispán kinevezését dr. Kostyál Miklós főjegyző közölte. A terembe lépő főispánt az alispán üdvözölte. Utána a főjegyző mondott ünnepi beszédet. Délben társasbéd volt a főgimnázium tornatermében 250 terítéssel. Az érdekesség kedvéért közöljük az étrendet:

Királyleves. — Apró pástétom. — Rajnai lazac és tok, tartár és fűszeres majonéz-mártással. — Marhaszelet és párelt marhahús körtve. — Nyáron sült fácán salátával és befőttel. — Ananász parfé. Gyümölcs. Sajt. Csemege. Kávé. — Borok: 1881. rizling. Burgundi. Pezsgők: Moët et Chandon, Crémant rosé. — Cognac.

Az ebédet a bratislavi „Berlin festverek” szálló-tulajdonosok rendezték.

Este fáklyásmenet volt. A megyeháza előtt dr. Gutvill Pál ügyvéd üdvözölte az ablakban megjelent főispánt.

Gróf Gyürky Ábrahám, Nitramegye egykori főispánja Temesgyarmaton 65 éves

Nitrianska ľudová banka
(Nitral Népbank)

zálogkölcsönosztálya előnyös kölcsönöket folyósít arany, ezüst ékszerekre és drágakövekre a legkisebb összegektől a legnagyobb összegekig. A bankosztály vállal átutalásokat és külföldi kifizetéseket nagyon jutányosan és rendkívül gyors lebonyolítás mellett folyósít bekebelezésre, személyi hitelű kölcsönöket stb.

korában dec. 15 én meghalt.

December 28-án kezdte meg előadását a nitrai színházban Mezey Béla társulata.

December 30-án volt a vármegye tisztújító közgyűlése. Eredménye: alispán Markhot Gyula, főjegyző dr. Kostyál Miklós, I. aljegyző Döpcsonyi István, II. aljegyző Bokros János, III. aljegyző Steiner Gyula, IV. aljegyző Jaksics Jenő, V. aljegyző Kollányi Gyula, VI. aljegyző dr. Szathmáry István, VII. aljegyző Ötvös Béla, főügyész dr. Gyürky Géza, főpénztáros Ottó Árpád, ellenőr Nikl Ferenc. Az árvaszék elnöke Craus Vince. Alelnöke dr. Klobusiczky Géza, ülnökök: Csemenczky Géza, Modrányi Iván, Csernyánszky Lajos, Lakits Attila, Rácz István. Árvaszéki ügyész dr. Klobusiczky Károly. Pénztáros Kozmóvszky Ödön, ellenőr Kenézy Andor. Nitrai főszolgabíró Majthényi Géza.

Egy kisvárosi riportert vallomásai.

A város, hol rokonok látogatására néhány napot töltöttem, négyezer lakost számlált. Volt ezenkívül járásbíróháza, járdája, hetilapja és műkedvelő gárdája.

Szórakoztatásomra bemutatták nekem a város érdekes embereit. Közülük volt a fentemlített hetilap riportere is. Jóváágású, csinos fiatal ember, szimpatikus lényre bemutatkozásakor mindjárt megkapott. Rokonzim tiszteletre állandóan nagyobb társaságot hívtak meg, mely jóhírszeműen, de érdektelenül szórakoztatott a napi szenzációkkal, melyeket a város ifjai vagy női szolgáltattak a hírhés lakosoknak, a szimpatikus riporterral a szalon sarkába vonulva, szívetet képeztünk a sekély társalgás vizein.

— Mert úgy van az kérem itt, hogy mi tulajdonképpen valamennyien egy társaságot képeztünk, akikkel lapunkban foglalkozunk. Ismerjük egymás életét, szokásait, vagyoni és családi viszonyait, így aztán nagyon nehéz róluk objektíven írni.

— Nem értem, mondom, hiszen a kritika felette áll a személyes befolyásnak.

— Ugyan kérem! Vegyünk példának egy helybeli műkedvelő előadást. A riportert a lap megbízásából elmegy és végignézi, hogy igazságos és pártatlan kritikát hozzon az éhes vidéki olvasónak. Másnap megírja a következő és a valóságnak megfelelő beszámolót:

„A helybeli intelligencia az elaggott kefekötők felségélyezésére jótékony célú előadást rendezett, Szinre került Rendkívüly Mihály törekvő helybeli író társadalmi drámája a „Hajnalokl alkonya“. A darab, bár jónak nem mondható, elgondolásában és egyes részleteiben közel áll hozzánk, amennyiben élénk tárja napjaink életét, nyomorúságát erkölcsi lezüllettségével, elkeserítő igazságtalanságaival. A asszony a darab főszerepében kitűnően játszott a kikapós asszonyt és teljesen beleléte magát szerepébe. B. kisasszony csinos, üde külsejével és fiatalásával majdnem elfeledtette velünk mindvégig leküzdhetetlen lámpalázát. Partnereik X. úr a nagystilű, rutinos amorosot adta meggyőzően, mellette Y. úr a megcsalt férjet adta nagy természetességgel. A rendezés hibájával kell felrótnunk, hogy a sűgő túlhangos volt.

A riportert elkészíti a beszámolót, mely szigorú és igazságos és egészségügyi sétára indul a verőfényes korzóra. Dél van. A város notabilitásai is mindnyájan kiveszik részüket a téli napsugarak melegéből. A helybeli író is ott van. Barátságos fejbólintással int felém.

— Hogy tetszett? — kérdi. — Tudom, Ön is az élet mélységeinek bűvája, nemde?

— Hogyne, hogyne, — mondom készséggel — hisz mi intellektuelek mindnyájan ugyanúgy . . .

És eismerő szavakkal avatom intellektuellé a törekvő, de egyéb földi ügyekhez jobban hozzáértő Rendkívüly Mihály jogtudományok doktorát.

E percben suhan el mellettem A. asszony és hódolatteljes köszönésemet tegnapi áttűtő sikere tudatában arrogáns fölényrel nyugtázza. Ellenben B. kisasszony tipeg felém riadt, könnyörgő szemekkel és ma ötre meghív teára. X. úr a tegnapi szédítő csábítója, a gyakorlati életben bankigazgató, e napon megtagadja váltóm meghosszabbítását. Y. úr, a darab megcsalt férje, kinek elpanaszolom bajomat, készséggel kíséget száz koronával, mely összeget hiánytalanul Z. úrnak — a sűgőnek azonnal hiánytalanul leadok részfizetés címén a beígért háromszáz helyett.

És másnap a vidéki riportert kritikája a következőképpen lát napvilágot: Kultúrpatinás városunk intelligenciája az elaggott kefekötők felségélyezésére jótékony célú előadást rendezett. Szinre került Rendkívüly Mihály illustri helybeli szerző — kinek neve már ország-szerzte jó hangzásnak örvend — társadalmi drámája, a „Hajnal alkonya“. A darab érdekessége, hogy

. (Itt következik a cenzúra törlése.) és pedig azért, mert (Ujra a cenzúra törlése.) A főszerepben A. asszony remekelt és korát feledtetően a kikapós asszony szerepét fényesen oldotta meg. Mellette szinte ellentétképpen feltűnt üde bájával B. kisasszony. Kellemesen hatott fellépése biztonsága, mely gyakorlott színjátszásról tett fényes bizonyosságot. X. úrból, ki a Világít adta teljesen hiányosak a meleg emberi érzések. Y. úr a kijátszott férjet adta és szimpatikus, melegszívű lényre kivívta az egész közönség együttérzését. Az egész előadást Z. úr, a sűgő hangos és értelmes szereplése uralta.

— Na és — kérdem — mit higjen el ebből az újságot olvasó?

Kezével a levegőbe legyint.

— Semmit. Nézze meg mindenki és alkossa meg magának a saját egyéni véleményét. Vidéken másképpen nem lehet.

Milyen jó, gondoltam magamban, hogy nem élünk ilyen kis városban. Kezet ráztunk.

— Nehéz riportertnek lenni az ilyen fészekben, nehezebb, mint orvosnak lenni Kinában, — mondta bucsuzól halkán, de meggyőződéssel a szimpatikus vidéki riportert.

K e n e d y E r z s é b e t .

A sors kezében.

Gazdag család díszes szobájában
Selyempárnák és vankosok között
Kis gyermek nyugszik aranyos ágyon
Kire dajkája éberem vigyáz
Mert szendereg a kedves virágszál.
Körötte csend és pompa mindenütt,
Gondtalan élet, boldogság, öröm
S míg fényt szór rá az áldott napsugár
Álmai szárnyán tündérhonba száll.

Odébb egy házzal, nyirkos szobában
Melyben fészket vert s lázít a nyomor
Mint súlyos börtönben sínylődő rab
Szennyes rongyok közt csecsemő liheg
Kinek fény helyett csak az árny jutott!
A szobájában nyomasztó penész,
Hol megrendül az érző szív s kebel
A sors rideg s szeszélyes játékan,
Mellyel ártatlanul nyomorgat, sújt,
Egy jobb sorsra érdemes kis bohót.

B E R E C Z K Y K Á R O L Y .

Glirek

Bachó Lily.

Tanítónő és mint ilyen túlszerény. Az igazi tehetségek ismeretű jele a szerénység. Városunk szülötte és talán ennek is köszönhető, hogy szeret dalolni, finom újait ráhelyezi a lelkek hárfájára. A magánynak, félrevonultságnak él. Ebben a szűzies légkörben alakul át lelke és így neme-sebben érez, mint más földi halandó, aki elvegyül az ucca zslvajában, ahol csak a mindennapi élet frágárságait hallja. Szeme fészében lát, mert ez a nézés a lélek aljáról tör elő.

Véttelenül bukkantunk reá, mint az igazi gyöngyszemre szokás. Szerényen, szinte pirulva árulta el, hogy magányos perceiben, óráiban írni szokott, novellákat és verseket. A hosszas rábeszélésnek engedett és átengedte alkotásait lapunk részére. Bevezetőül egy eredeti verset és egy fordítást közlünk tőle. Fogadják szívesen írásait, mint ahogyan az olyan ajándékokat szokás, melyek hozzájárulnak lelkünk nemesítéséhez.

CHOPIN.

*Hallga csak, hallga, most Chopin dalol,
Lelkem titkos zugában valahol.*

*Csillag gyúl, míg a waltzer hullámzik,
Majd elhalkul s felhangzik egy másik.
Dúrok és mollok, lágyak és kemények,
Mégjárt utak és szétfoszló remények.
Mollok és dúrok, kemények és lágyak,
Beteljesült és szertefoszló vágyak.
Fáradt lelkemnek csüggedt hangja szól,
Ha Chopin zenél nekem valahol.*

*Hallga, csak hallga, gyöngyöző zene,
Benne kacag a zseni szelleme.*

*Éles staccatók: hangos lázadások,
Forték, allegrók: gyors tovasiklások.
Futam, trilla, az élet így kívánja,
Majd szünet, lefogyott kéz muzsikája.
Uj hangnembe száll, álmodik, árad,
Titok zeng benne, áhitat, csodálat.
Imázó lelkem kérő hangja szól,
Ha Chopin zenél nekem valahol.*

*Hallga, csak hallga, zeng fortissimója,
Kitérő lelke élete hajója.*

*Tengerre fut, messze néz a kormányos,
Távolról feltűnik az álomváros.
Szerelmek szigeténél meg nem állhat,
Tovább, tovább, gyönyört itt nem találhat,
Uj tájak hívják: azúr ég, napsugár,
Majd naplemente, csillagos éj, halál.
Dacol a lelkem, akar és remél,
Ha nekem valahol Chopin zenél.*

Egy nő.

(Heine-fordítás szabadon).

*Oly nagyon szerette egymást két szegény:
Egy csibészleány meg egy tolvajlegény
S ha a fiú jó fogást tehetett,
Ágyra dőlt a lány — és nevetett.*

*Eltelt a nap, vidáman jó kedéllyel,
A lány a fiú keblén pihent éjjel
S mikor az a fogságba vitetett,
Ablaknál állt ő és — nevetett.*

*Üzente neki: úgy vágyódom érted,
Gyötrődöm én; hivlak, szólítottak téged,
Gyere el hozzám, hiszen teheted.
Ő rázta fejét és — nevetett.*

Hajnali hat: a bitón kivégezték,
Hét óra volt, amikor sírba tették.
Már nyolckor a nő, akit szeretett,
Vörösbort ivott és — nevetett.

Vasárnapi levél

Ünnep, vagy nem ünnep?

Ezt a kérdést szegezték egymásnak az emberek. A naptár piros színnel jelezte a keddi Mária-ünnepet és mégis bizonyos lelki megrendüléssel láttuk, hogy az üzletek nyitva vannak, az állami hivatalokban folyik a munka, sőt mi több, a városi hivatal is teljes gőzzel folytatja a munkát.

A választ a legmélőbban a nép adta meg, mely kimondottan csak a lelkére hallgat. Ő a tradíciók szigorú őre, őt szokásaitól el nem tántorítja semmiféle hivatalos intézkedés. Évszázadok folyamán megszokta, hogy Gyümölcsoltó Boldogasszony napját megülje — most sem tehetett mást. A szekrényekből előkerültek az ünnepi ruhák, a zerándoklat Nitra felé megindult. A templomokban miséket mutattak be az Úrnak, de ezekről nagyon sokan hiányoztak, akiket gátolt a hivatalos elfoglaltság. Bizony mi különb ünnepésekhez vagyunk hozzászokva és jogosan fájt a szívünk, mikor láttuk, hogy a munkások nyakig sárosan javítják a csöveket, a kövező vigan ütögeti kalapácsával a köveket. Most lehetett csak igazán megállapítani, hogy ki az igazi jó katolikus. Egyes üzletek zárva voltak: a tulajdonosok inkább lemondtak a napi jövedelemről, semhogy lelkiismeretüket vádoló szavakkal megterheljék. A mohók és pénzsóvárok azonban nyitva tartottak.

Az egyöntetűségnek mindenben meg kell nyilvánulnia. Grotteszk látvány az, mikor az állami hivatalok teljes apparátussal dolgoznak és ugyanakkor az iskolák szünetelnek. Nagyon szomorú, mikor az egyik katolikus ünnepel, a másikat pedig gátolják lelki életének ápolásában.

Ünnep, vagy nem ünnep? A feleletet mindig a nép fogja megadni, mely kitarlással ragaszkodik hagyományaihoz, vallása előírásaihoz. Ha nem is volt száz százalékos ünnepelés ez, de mégis megmutattuk, hogy vagyunk és akarunk lenni.

Miért csak egyes cégeket tömnek munkával?

Sok üzlet, ipari vállalat ajtaján fehér tábla, melynek szövege tudtul adja az érdeklődőnek, hogy a tulajdonos beszüntette üzemét. Miért? — kérdi magában a vesztegelő ember, hisz ez az ipari vállalat még nem is olyan régen egyszerű üzletmenetnek örvendett, léte felett sohasem törnyosultak az anyagi összeroppanás viharfelhői.

Bizony, nagyon szomorú időköt élünk. Az embereket nemzetiségi érzületük szerint osztályozzák, a protekció, összekötetés orglákat ül. Egyes kiválasztottak nyolc, tízféle jövedelemnek örvendenek, míg mások nem tudnak megélni, éheznek családtagjaikkal egyetemben. Pedig ezek is megbízható hazafiak, tisztességes állampolgárok, csak éppen az a hibájuk, hogy nincs hegyes könyökük, nem értenek a tülekedéshez. Olyan emberek kerültek olaj módjára az érvényesülés felszínére, akiket eddig egyáltalán nem ismerünk, akik ipari, ke-

reskedői fogyatékoságukat hangoskodással, fenegyerekeskedéssel akarják és tudják leplezni. Mert ma sok helyen igazán nem fontos, hogy az illető mit tud, be tudja-e sikerrel, az állam szempontjából hasznosan tölteni azt a helyet, ahová állították, csak jó hazafi legyen. Még azt sem vizsgálják meg, hogy ez a hazafiúi érzés őszinte e, avagy tetteit, az egyéni érdek talajában gyökeredzik-e, vagy sem.

Igy történik, hogy sokan máról-holnapra meggazdagodnak, mert teljes mértékben élvezik a támogatás élető napját, míg mások teljesen tönkre mennek és koldusbot után néznek.

Ez az állam mindenki állama, aki híven teljesíti polgári kötelességét, aki vért áldoz, tisztességesen végzi a reárállított feladatokat. Szünjék meg a protekciózás, az egymást tömjénezés. Az élethez mindenkinek joga van. Mikor tünnek el az ismeretlenség homályában azok a kevesek, akik kiststenek módjára járnak kelnek a városban, minden nemzeti érzést kisaajátítanak maguknak, a képzelet hatalom pallosával csapkodnak maguk körül és közben nem teljesítik száz százalékban hivatásukat és csak az ellenségeskedés tüzeinek szításából élnek és gyarapodnak? Risnyovszky Endre.

Nitrai festőművész nagy sikere Bratislavában.

A Spolok Slovenských umelcov (Szlovák Művészi Kör) a napokban nagyszabású képkiallítást rendezett Bratislavában a legjelesebb szlovák festőművészek remekéből. Ebben a díszes galériában helyet kapott Slamka Lajos, a beérkezett nitrai festőművész is. Csupán néhány képpel szerepelt (tanulmányfejek), de olyan elhatározó sikert aratott, hogy a hozzáértő közönség az ő képeit tartotta a kiállítás leg-erősebb alkotásainak. Slamka tehetségét elismerték a művészi körök is, így többek között Kovácsik, a legjelesebb szlovák festőművész a legteljesebb elismerés hangján emlékezett meg Slamka alkotásairól.

Végfötenül örülünk Slamka sikerének, mert hisz az ő sikere a miénk is. A szerénység, mely az igazi művészi tehetség talajából táplálkozik, ismét diadalit ült a kérkedő művészet felett.

Egy nagyszonnyal kevesebb. Folyó hó 17-én halt meg Budapesten párniczai özv. Párniczky Edéné szül. Kozmovszky Ilona 87 éves korában s a galgagyörki új családi sírboltba temették folyó hó 20-án.

A gászjelentést három fia: viléz Jenő,

Elemér és Ede dr. adták ki, továbbá testvéröccse, a Nitrán lakó Kozmovszky Ödön, sz. Csenke; Aranka férje; négy menyee, 10 unokája, 2 unokamenye s egy unokeveje, végül 10 dédunokája. Megelőzték anyjukat az örökkévalóságba: fia Párniczky Lóránt s lánya Párniczky Eszter, férj. Barossné, illetőleg Pekáryné.

A nagyműveltségű és fenkölllelkű úrnő családjával gergelyfalui birtokán (Ivánka mellett) szerette tölteni a nyarat. De az államfordulat után eladták a gergelyfalui patrimoniumot Vanák István, beckól származású kertésznek. Ettől dr. Markhot Imre (most érsekújvári szolgabíró) szerezte meg, szépen újraépítette, utána a nitrai népbank kezébe jutott. A megboldogult nagyszonny jótevője volt a lükli fióktemplomnak is, melyben több izléses kézimunka s szobor őrzí emlékét. R. i. p. (csyar.)

Egy csendes ünneplésről

akarunk néhány sorban megemlékezni. Sumichrast Rudolf, az előnyösen ismert fa-és köszénagykereskedő, a legnagyobb nitrai géperőre berendezett asztalosműhely tulajdonosa, az elmúlt hét folyamán ünnepelte életének 46-ik évfordulóját. Ezt az alkalmat megragadták ismerősei, barátai és jóklvánságaikat tolmácsolták a jubilánsnak, aki meghatódottan mondott köszönetet a figyelemért. Esle barátit összejövetel volt a jubiláns csermányi szöllőjében, ahol több pohárköszöntő hangzott el, kiemelve az ünnepeit érdemeit, vendégszeretetét, áldozatkészségét és a szegények iránt érzelt szeretetét. Sumichrast a legképzettebb nitrai iparosok közé tartozik. Számtalan egészen kivételes alkotás fűződik nevéhez és egész Szlovenszkón ismerik. Agilitása közismert és a közönség csak hálás lehet neki, hogy tűzifa nagykereskedést nyitott, miáltal enyhítette a nitrai közönség fa-beszerzési gondjait. További élete folyamán sok sikert, egészséget kívánunk neki.

Halálozás. Megrendült szívtel vettük tudomást, hogy özv. Ádá m Dezsőné, szül. Bakcsy Margit március 26-án, hosszas betegeskedés után Nitrán elhunyt. Temetése március 28-án ment végbe a nitrai temetőben. A megboldogult finom modoráról, előkelő gondolkozásáról volt ismeretes.

Nitrai a budapesti rádióban. Dr. Feisthammel-Bölya Lajosné szül. Róth Mária, néhai Róth nitrai táblabíró leánya, április 1-én du. fél 2 órakor játszik a budapesti rádióban, az I. hullámhosszon. Műsorán modern zeneszerzők alkotásai szerepelnek. — Dr. Feisthammel Róth Mária izig vérig nitrai művészi tehetség, akinek játékában már Nitrán is többször elgyönyörködünk.

Elsőosztályú tűzifa

nagyban és kicsiben kapható

Hasáb handloval
vágott porosz
fűrészelt karvini

fa szén

koks állandó raktáron

Sumichrast Rudolfnál

Nitra, Vodná ulica. Tel. 2291.

Dr. Falth két legújabb könyve már megjelent és kötetenkint lapunk kiadóhivatalában is megrendelhető. 1. Nitra Arany Könyve. 2. Nitrai Fejfék. Számos képpel. Egy-egy kötet ára 20 korona.

Misszió Lédecen.

Nálunk évfizedek óta nem volt missziós lelki gyakorlat. Elképzelhető hát az öröm és lelkesedés, amikor március 9-én megérkezik a szent ferenc rendi missziós atya. A falu apraja-nagyja a plebánia előtt gyülekezett, mindenki látni akarta az Atyát. A legszebb kocsi elé fogott legszebb lovak hozták az állomásra. Szerénység, jólelkűség és kedves finomság árad róla. Mindannyian a templomba vonultunk, ahol a „Veni Sancte” akkordjai fogadják a főhisztelendő atyát. Este hét órai kezdettel van az első szentbeszéd. A fágas templom zsúfolásig telt. A templomot gyertyák és függőlámpák világítják pazarrá. Oly ünnepélyes minden s ebben a keretben lép ki egy száz gyertya világával kezében a vallási dogmákban kérelmelhetetlen szigorúnak hirdetett missziós atya. Megszóla. Nyájaság, tisztaság, jószág cseng ki hangjából. Mindig nagyobb csend nehezedik a hivekre, könnybe lábadnak a szemek, zokogás hallatszik fel s az atya csak beszél. Leírhatatlan édesség árad reánk s neheztelünk az orgonára, amikor válaszlékos akkordjai rezgetlik meg a levegőt. Csendesen magába nézve ballagnak a hivek a holdvilágánál alacsony házaikba és viszik az ezernyi irányvelvél haza, hogy ott magabiztos gálással tömörítsék. A jó, alázatos Atya hite lenyűgöző tükör volt. Akik eddig jóknak hittük magunkat, most láttuk, mennyivel mélyebben állunk. S most őszintén magunkba akartunk nézni és eljártunk reggel, délután, este, mindig föbben és föbben. A szelid szerzetes szeretett atyánkká lett. Gyermekké lettünk, homlokunkra öltöttük őszinteségünket és lesújtva rogytunk a gyónató szék elé, hogy egy se maradjon bűnösen a faluban. Mind, az egész falu felemelt fővel s azzal az édes érzéssel járt a hét végén, hogy önmagában hordja a mennyországot. A hét végén nem volt már a faluban halálos bűn, nem voltak haragosok. S amikor már mindenki boldogan örült, következett az emmausi út fájó szomorúsága. Tudtuk, hogy holnap búcsúzik tőlünk a jó atya. Pedig oly jól esett, hogy a munkából kivettük a részünket. Nagyrabecsült, mélyhíű és egyenes jellemű templomatyánk, a jó „kedves Miska” bácsi talán el se hagyta a templomot. Mindenkit jóleső figyelemmel iparkodott kiszolgálni. Másnap keresetlen szavakkal köszöntük meg az oltár előtt a jó atya hírhirdetését és főhisztelendő plebános urunk, Z a c h á r Rezső gondosságát, megtérésünkért való lankadatlan fáradozását.

A búcsúzás bizony fájt. 16-án az egész falu körmenetben kísérte ki a jó atyát az állomásra. A fogadalmi leányok fehérben, koszorúkkal fejeken, a tűzoltók zászlajukkal, díszbe öltözve. Néhány legény lóhátra pattant. S bár ünnepélyes volt a menet, de szomorú. S a máskor késlekedő vonat ma könyörtelen pontossággal ért be, hogy együttlétünkkel a tüzesbegyű paripa megrovidítse. Előkerülnek a zsebkendők, zokogva énekl mindenki: „Jó Atyánkért esdeklünk...”

Ma már lehajtott fejjel, köznapiságunkba zökkenve idézzük vissza lelki szemünkkel a felejthetetlen, festői szépségű szombat esti körmenetet. Ezernyi égő gyertya hosszú, négyes sora kigyózott a templom körül. Némán nézzük a templom homlokára kerülő hatalmas missziós keresztet.

Istenem, mennyivel nagyobb és nehezebb lehetett Krisztusé, amit értünk hordozott. A jó missziós atya a Keresztfüggőért egyszerű, szegény, de annak kegyelméből oly kedves. Mi sem leszünk többé büszkék.

Elektro és rádió szükségleteit

fedezze a nitrai előnyösen ismert

CHATERNUCH-cégnél,

ahol minden e szakmába vágó dolgot olcsón szerezhet be. Rádiók szakszerű javítása olcsón és lelkiismeretesen. Rádió és villanyszükségleteire kérjen díjmentes árajánlatot.

NITRA, Hlinkova ul. 41. sz.

Egy gyönyörűen fejlődő pénzügyintézetről.

A nitrai Živnostenský Ústav (Iparos Hitelszövetkezet) ismét nagy lépést tett a teljes kibontakozás felé. Érdekkörébe vonta az ugyancsak nitrai Zsidó Hitelszövetkezetet, miáltal a nitrai Živnostenský Ústav városunk egyik legmegbízhatóbb, legtekintélyesebb pénzügyintézetévé vált.

Az iparos- és kereskedő-társadalom előtt mindig nagy rokonszenvnek és bizalomnak örvendett ez a pénzügyintézet, mely akkor létesült, mikor az iparosságnak a legnagyobb szüksége volt az anyagi támogatásra. Csendben, szerény keretek között kezdte meg működését az említett intézet, de éppen ez a szerénysége, készsége biztosította számára a fejlett klientúrát. A bizalom mindennél fontosabb és elmondhatjuk, hogy az intézet határtalanul élvezte a társadalom minden rétegének bizalmát. Az igazgatóság és hivatalnokai kar előzenyessége ebben az időben szinte meglepő, mikor az udvariasság olyan ritka, mint a fehér holló. A fejlődés kimondottan a hivatalnokok nevéhez fűződik, akik ritka pénzügyi érzékkel, egyéni jó tulajdonságaikkal, összeköttetésekkel nemcsak biztosították a pénzügyintézet jövőjét, hanem azt a teljes fejlődés útjára állították. A Živnostenský Ústavba beolvadt Zsidó Hitelszövetkezet a betéteket 100 százalék erejéig kifizelt, károsodás minden tekintetben kizártnak mondható.

Úgy értesülünk, hogy Táborszky László, a Nitrai Népbank vezető tisztviselője is április elsejétől a Živnostenský Ústav kötelekébe lépett. Táborszky a legképzettebb banktisztviselők közé tartozik. Több, mint 14 éven át volt a Nitrai Népbank tisztviselője. Szaktudásával, szellemi mozgékonyágával nagyban hozzájárul az Iparos Hitelszövetkezet felvirágztatásához.

A reklámverés célzata nélkül írtuk a fentebbi sorokat, a meggyőződés és tapasztalat készlettel minket az elismerésre. Tá mogassuk ezt a pénzügyintézetet, mert a város fiait nyertek benne alkalmaztatást és mert a mienk — nitraiaké.

Fontos tudnivaló!

Az Egyesült Magyar Párt főtitkár irodáját Nitra, Kapitulská u. 22. sz. alól (Rutkovsky-féle ház) a szemközti levő dr. Fratriks-féle házba, Kapitulská u. 15. helyezte át.

Köszönet-nyilvánítás. Mindazoknak, akik szeretettel halottunk elhunytá alkalmából részvételüket tolmácsolták, utolsó útjára elkísérték, koporsójára virágot helyeztek, ezúton mond hálás köszönetet

a Bakcsy-család (Nitra).

Legszebb ajándék a könyv

Huszár István
könyvkereskedéséből.

Csak a

„YOGHURT“

azon lúditó és tápláló tejével, mely magas életkort biztosít.

„YOGHURT“

kapható a NYITRAI MLIEKARSKÉ DRUŽSTVO-ban (GAZDASÁGI TEJ SZÖVETKEZET).

Hatóságilag engedélyezett ingatlanforgalmi iroda Nitra, András domb 4. Közvetítő-ingatlanok adásvételét Tulajdonos Pulcz Jenő.

Orvosi hír. Dr. Kabina József, orvos, Nitra 1941 április 1-től Hlinkova u. 31 sz. alatt rendel. Tel. 2070.

Vládny komisár mesta Nitry.

Č.: 66/prez. — T—41. Nitra, dňa 11. III. 1941.

VYHLÁŠKA.

Mesto Nitra prijme jedného absolventa obchodnej akademie za účtovného úradníka. Jeho služobný a platový pomer bude upravený obdobne podľa predpisov štátnozamestnaneckých.

Žiadosti doložená:

1. Osvedčením o slov. št. občanstve.
2. Vysvedčením o mravnej a štátoobčianskej zachovalosti.
3. Lekárskym svedectvom.
4. Svedectvom o poslednom školskom vzdelaní.

5. Popisom behu života s udením, či je uchádzač slobodný, alebo ženatý, či vykonával vojenskú službu a či sa uchádza súčasne o iné miesto,

treba podať v podateľni mestského úradu do 10. júla 1941.

Žiadosti treba kolovať 5— Ks kolkom a prílohy pokiaľ nie sú opatrené listinným kolkom, treba opatrit 1 Ks prílohovým kolkom.

Na sťaž! MOJTO, v. r.

vládny komisár mesta.

Gyermekgondozót építenek ugyan csak Csermányon, hogy a szegény anyák minden gond mellőzésével foghassanak a munkához.

NITRAMEGYEI SZEMLE

Felelős szerkesztő és lapkiadó:

Risnyovszky János.

Kéziratokat nem adunk vissza!

Nyomja Risnyovszky János könyvnyomdája

(ezelőtt „Corvin”)

Nitra, Piaristák-ut. 22.